

อินเดียส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก ข้าวหอมมะลิ ข้าวเพื่อสุขภาพของไทยยังแข่งได้

สถานการณ์ COVID-19 ถือเป็นโอกาสในวิกฤตของภาคการส่งออกข้าวของอินเดีย ในขณะที่หลายประเทศคู่แข่งไม่มีสต็อกข้าวเพียงพอต่อการส่งออกหรือห้ามมิให้ส่งออก อินเดียใช้โอกาสนี้เร่งระบายข้าวในสต็อกและเสนอราคาขายที่ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งราว 10% ทำให้ปริมาณการส่งออกข้าวในปี 2563 เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า โดยก่อนหน้านี้อินเดียส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัตรา 5 แสนตันต่อเดือน แต่ในปี 2563 อินเดียสามารถส่งออกข้าวได้ถึง 7-8 แสนตันต่อเดือน ในปี 2562-63 อินเดียเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก โดยส่งออกข้าวบาสมัตรา 4,454,656.7 ตัน เป็นมูลค่า 4,330.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัตรา 5,040,707.75 ตัน เป็นมูลค่า 2,014.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สมาคมผู้ส่งออกข้าวของอินเดีย [All India Rice Exporters Association: AIREA] กล่าวว่าอุปสงค์ในข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัตราสูงขึ้นมากในปีนี้ และอินเดียเป็นซัพพลายเออร์ที่สำคัญของหลายประเทศ รวมถึงประเทศในแอฟริกา แม้กระทั่งในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ประกอบกับในช่วงนั้นคู่แข่งอย่างเช่นเวียดนามระงับการส่งออกข้าว จึงทำให้อินเดียได้เปรียบและกลายมาเป็นผู้นำด้านการส่งออกข้าวได้ โดยการส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัตราเพิ่มขึ้นกว่า 123% ในเดือนเมษายน-พฤศจิกายน 2563 เป็นปริมาณถึง 7.03 ล้านตัน จาก 6.12 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า เฉพาะการส่งออกในเดือนพฤศจิกายน 2563 มีปริมาณ 9 แสนตัน ในขณะที่การส่งออกในเดือนพฤศจิกายนปีก่อนหน้าอยู่ที่ 3.5 แสนตัน หรือคิดเป็นการส่งออกเพิ่มขึ้น 159% ในเดือนพฤศจิกายนปี 2563

ที่มา: The Financial Express, January 5, 2021. India likely to export 10 MT of non-Basmati rice in 2020-21 season.

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

ตลาดข้าวของอินเดียแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้าวบาสมาตี และข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมาตี ตลาดส่งออกข้าวบาสมาตีที่สำคัญของอินเดีย 5 อันดับแรก ได้แก่ อีหร่าน ซาอุดีอาระเบีย อิรัก สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และคูเวต ส่วนตลาดส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมาตีที่สำคัญของอินเดีย 5 อันดับแรก ได้แก่ เนปาล เบนิน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โชมานี และกินี ทั้งนี้ การส่งออกข้าวในปีนี้อาจจะสูงขึ้นเพราะมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นจากหลายประเทศ รวมถึงจีนซึ่งตั้งเป้าว่าจะซื้อข้าวหักจำนวนกว่า 1 แสนตันจากอินเดีย และเวียดนาม ซึ่งต้องนำเข้าข้าวหัก 100% จากอินเดียเป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปี โดยจะนำเข้ากว่า 7 หมื่นตัน ที่ราคา FPB 310 เหรียญสหรัฐต่อตัน เพราะเวียดนามไม่สามารถผลิตข้าวดังกล่าวได้เพียงพอ และราคาในประเทศสูงกว่าราคานำเข้าจากอินเดีย [*1]

เนื่องจากอินเดียเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวสำคัญของโลก จึงไม่ได้นำเข้าข้าวจากต่างประเทศมากนัก ในปีงบประมาณ 2562-63 อินเดียนำเข้าข้าว (พิกัดศุลกากร 1006) เพียง 11.06 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นการนำเข้าจากรัสเซียมากที่สุดมูลค่า 7.36 ล้านเหรียญสหรัฐ รองลงมาเป็นการนำเข้าจากไทยมูลค่า 1.17 ล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนใน 7 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2563-64 อินเดียนำเข้าข้าวแล้ว 1.92 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยนำเข้าจากไทยมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นมูลค่า 6.3 แสนเหรียญสหรัฐ รองลงมาคือ สเปน ตุรกี และโอมาน โดยนำเข้าที่ 4.3, 2.3 และ 2.1 แสนเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ [*2]

อินเดียยังได้กำหนดให้ข้าวเป็นหนึ่งในรายการสินค้าควบคุมการนำเข้าจำนวน 428 รายการภายใต้นโยบายการนำเข้า (Import Policy Schedule 1) โดยการนำเข้าจะต้องได้รับการอนุญาตภายใต้กฎระเบียบด้านพืชผลไม้ และเมล็ดพันธ์ ปี 1989 (Plant, Fruits, and Seeds (Regulation of import into India) Order 1989) [3] ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของอินเดีย และใบอนุญาตมีอายุ 6 เดือนเท่านั้น อีกทั้งยังเก็บภาษีนำเข้าข้าวถึง 70%

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการบริโภคที่เปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ รวมถึงแนวโน้มการรักสุขภาพและการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์มากขึ้นในอินเดีย โดยเฉพาะอาหารออร์แกนิก ที่คาดว่าจะมีมูลค่าราว 849.5 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2563 และจะเติบโตปีละ 20.5% จนมีมูลค่าถึง 2,610 ล้านเหรียญสหรัฐ ภายในปี 2569 [*3] ทำให้ข้าวจากไทยยังมีโอกาสสำหรับตลาดอินเดีย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและข้าวเพื่อสุขภาพ เช่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ เป็นต้น

อ้างอิง:

[*1] ฐานเศรษฐกิจ, January 9, 2021. เกิดอะไรขึ้น เวียดนามนำเข้าข้าวอินเดีย 7 หมื่นตัน.

[*2] Export Import Data Bank, Department of Commerce, January 1, 2021.

[*3] Expert Market Research, 2020. India Organic Food Market Outlook.